THE INSTITUTE FOR ADVANCED STUDIES OF WORLD RELIGIONS

FILM—STRIP NO.
MBB—1971—79—34

BUDDHIST SANSKRIT MANUSCRIPTS

IASWR

MICROFILM PROJECT MBB II

MBB - 1972 - 79
1. Film strip number

20
2. Source

DHARMADHVANIPAÑJIKĀ
3. Title

4. Additional titles, shortened forms of title, etc.

N.S. + 880 = A.D.
5. Year in which MS was copied (Nepali Samvat and Christian Era)

6. Name of Scribe

NEPĀLI PAPER
7. Material (Palm leaf, etc.)

ANCIENT NEWĀRĪ
8. Script

22 cm. x 8 cm.
9. Size

7
10. Lines to a page

35
11. Number of leaves in complete work

12. Missing leaves

13. Author and Date of composition (if given)

14. Number of Chapters

15. Remarks This is the commentary of Dharmadhvani.
The Rare text in the world.

Dec. 5, 1972
Date photographed

नमः श्रीवज्रसत्वाय ॥ मृत्युजन्म । इत्यादि ॥ इति मङ्गल मङ्गल पूर्ववचनावस्थित । सयक्षगिरिखवगु
नत्व प्रवीमदति ॥ प्रवीमहायान महानागिन । स्वभवाम । महाभास्का महायुगुनास्ति । विं विषि
ष्ट स्कन्धं समुत्कला । समुत्लायवा । किं विपिष्टं एवमाद्धय । कस्माद्वाध्या । संसार ः
जलस्थ्य । किं विशिष्टं मृत्युजन्मजर मात्रव । नक्रादिजलजाता । इति लव । रायान्वको
य । तस्मात्तथा ॥ इत्याभि संवन्ध । सम दौनाथ । महागुणा । इत्याच्यति लामासि । वी
हं । वीमहावाधिविनयं । सम्यक्संबोधिविनयं । गित्वा । किं विशिष्ट दृष्टं । निरवद्यं । दहि । ययः
स्त्र । वाक्षं । वीं सयं । तथागतत्वं । कस्मिमम । वा थीं । गत्वं । नवावली । समयी वाधिविलष्टः । गः

थाद्ध्रि । बोधिचित्त मिति । बुद्धानर्वर्य । जगमाह्लिनायति । बुद्धाभाय ॥ अथ च । तत्रद्धिगुह्या ः
वैडूर्यचन यज्ञध्वजा प्रद्युम्नगामि लक्षण बोधिचित्तमति । बुद्धादिवत्नत्रय मंगवर्त । द्दनाः
थ प्रवगयस्य प्रवगाय । कं समा ॥ कि महामोदयूर्व । सम्यक्ष बुद्धनगर । गथमात्वि ।
किविगिस बनी । अवक उद्धक बुद्ध प्रभवनत्वान् प्रेष्ठमिति ॥ ॥ शिष्यामर्क प्रश्नं
नेपत्य गुरु निद्यादि ॥ त्रादिवसंध्या दि । ददवत्सन दयुपव । उ गच्छ क्रसि । कः
[illegible] विराजनी । यात्रि कसिंमहानय । मद्भ शिष्यायदस्याय थ ॥ दमयिष्यामि कथं शिष्या
मि ॥ काद्दं । कं महायान मनुचर्यायी ॥ महान्नो बुद्ध बोधिसत्वाजायीम क्रनमति । म

द्वायानं । तद्भिर्विद्धं । यावत्मितान यत्ल्हदलं । विधिं । विधान । किं विभि हं, मन्तु नय चर्यो लक्
दंव । तस्यानयं · भिध्याल्लं यत्र ॥ तरुथा । वार्थसम्यक् जूनन्यथा । कस्मै । गउर्य ॥ ॥ बूः
द्वा ॐ ल्याधि ॥ सन्धि । कवूला १ किं विः भिह्वा १ त्रियाध्ववर्हित १ त्रया २ ध्यान १ स्मृतिः
ताना गत वर्तमान मार्गम १ तत्रव हिउ थाऊ गालि यत्रांग तथा । किं विभिह्वा १ वूद्धा
१ संख्या ख्या १ किं ह्लनं । सम्यक्षी वाधि लक्ष्वं · किं विभिह्वा मत्ल्युं सर्वेगांन्हे थिव
श्रावक प्रत्येक वृद्ध ह्ननाउल्य लाग ॥ तउल्य मिति । कं १ कज मन्त्र प्रभावने १ वज्र सूरा ह्नी ।
गत्त्वनूयाय मन्त्रा १ ग थां प्रभावनानि चिन्हनानि । मं १ यूत १ कि विभि ह्लं १ वूद्धा १ वाय वाह्नि

लवजिन॥ मायवर्ङ वाकुवर्ङ विलवर्ङ । कुगिवजत्र दुयिन । धर्म्मसीशागनिर्म्मा साख
कुया॥ ॥ मन्तु याग सादि ॥ अुक्ति । वा॰ मन्तुप्रयाग॥ मन्तु॥ अुदकालक्ष नात । माय
तक्वति॥ मन्तु॥ गस्यप्रयाग॥ प्रक स्मायाग॥ विविगिशा॥ अुतुल॥ अुतुल्य॥ वा
थमचि । राम्र विदुरी । किंमानसेन्वी ॥ कवयादि मानकाटकी । वी॥ भक्तसिहादि
सिवूढि॥ किं विगिश्ट॥ वये॥ मसक्ति ॥ कोनजन मन्तुप्रयागल महासमाधिना।
किं विगिश्ट॥ मानसेन्वी महाबली । महत्प्रताव पून॥ वीविगिर्द महाधानी महाराय
कली । विक्लमकूया नानायुधल्लागु ॥ ॥ लोकानुद्दलिस्यादि ॥ स्वन्म स्वपूत्र कून 2

विन्ध्याद्रि । कान्ती॰ कामिनि ॐ सी मन्त्रमूहस्ती । कस्यै॰ सर्व्वज्ञ्यापकय । सम्यक्‌ बोधिप्रकय ॥ क
स्मात्‌ तस्मात्‌ ॥ निर्द्देता ॥ निर्द्देतिमिता ॥ यें बुद्धा ॥ किं हला । यवर्यै । प्रवर्तयित्वा । किं चक्र
मण्डलं । विहला । आगम्य । क्षला बालालोकानुग्रहिं । लोकचवस्ताले । लोका ॥ प्रवृ
जना ॥ भीषी । सद्धर्म्मचक्रवहादिलाधि नी ॥ ॥ रत्नत्रयस्यादि ॥ ॐ तिरत्नू भ्रियस्य:
वाचस्पति । ऋक्ति किंगावलंत्रालं किं रत्नत्रयी : बुद्ध धर्म्म संघ इति रत्नत्रयीः
वस्यमम प्रतिदिशामि : समनुहावयामि : काइहं अध्यायी सर्व्वभकाली अनुमोदे अनु
वचामि काइहं वं जगत्पूर्ण्णस्तिसवस्किन जनहाजकूभलं । दंश्वविदध । काइहं किंमन ॥१॥

वाल्यावृद्धवा ८ षो। वृद्धानींबाधि। मञ्जुश्रि ४॥ ॥वज्रॐ स्यादि॥ इत्यर्थे॰ सद्भुया। वदस्व वृद्धिः
कस्मै मर्छे। किंतत्वं ह्लनं कथा शुक्रादेवताया ४ वर्षी ह्ल हीगमली। देवता अधिदेवता [illegible] विः
ति। नकवलीतत्वं॰ आचार्यपनिवामे वे। आर्याय ४ आसेमन्काग सर्वदेवशून्यतया। म
तुलो विक्रान्ते आवनति यावदन्ति॥ । सतथा। तस्यपविक्रामे। मञ्जुलादी॰ देवतातत्व
प्रतिष्ठादिपनिक्रिया॰ दिहिली॰ वैवर्ह। एवल्यायित्वा॰ वीं सत्सवी। सम्यक् ह्लना
तिषर्के। कस्मिन वज्रमञ्जुले तथादृदस्व। कीं॰ समयं समयं तथतासीकर्ते॰ वार्यासर्ववृः
ह्लानी॰ सम्बन्ध्वर। सम्यक् ह्लनोत्पादनाय मिथ्यात्वं तथागतस्य गुह्ये यथश्रुष्के। मसामन्त्र

ति निर्मै ॥ किंविशिष्टं डल्मी डल्लाष ।स्या सर्वथी ।काः इदं ।काः आचार्ये कथं निर्लि सर्वदा
कस्मात् सर्वसत्वार्थकारणात् ।सर्वेषां सत्वानां ।अर्थो बोधि ।तस्य कारण ... तस्मात् ॥
॥ ॥समन्वाहरन्तु मां निर्व्याधि ॥स मनु गृह्णन्तु ॥कं सर्वबुद्धबोधिसत्वा ।कं मां अ
हं समन्तको नामाचार्य ॥ भूमंपि लामू यादृशं ।यावदा बोधिमण्डनिषण्णानां ।अत्र
यावच्छब्द का लावधि भूत ॥याव काले ... बोधि ... बोधि न
स्या मण्डल ।यथा दृष्टिवत् ... ।तस्य निषण्णं ।अथ अनु... ।कस्मात ... ।जनया
मि ।काः इदं ॥किं बोधि चित्तं ॥किं विशिष्टं परमं ।महत् ।अनुत्तरानुत्तम ।वाक्य थाथीन

आमिषदानं बहुविधं अर्थ ॥ गजाश्वमहीषी नथदासदासिमनि मुक्ता व्याघ्रादि ॥ तथा अ॥
ध्यर्थं स्व कूनकलत्रादि ॥ तथावाजिकानननादि ॥ तथा स्वार्थं अंग गिल बहुनम्भिमज्जादि ॥ किं
हत्वा हत्वा व दिवदु अध्यात्मिना वि शुद्धि लक्षणं । अथवा बल थगान विशुद्धि लक्ष
णनया । याव कि । पृथिव्यादिबदुबदु वस्तुनि । तद्विशुद्धिलक्षणं यावत् । कस्मिन्दि ७
नदिनप्रतिवालि ॥ ॥ मद्य नक्षत्र्यादि ॥ प्रतिगृह्णामि - भाद्र । बौद्ध धर्म्मं ।
तथा गतक धर्मं किं विशिष्टं । त्रियानिर्वा - हयानं श्रावक प्रत्येक महायानं ॥ गलक्षास
धर्मं किं विशिष्टं । बाक्षि । बाक्षनया: पुन - किं विशिष्टं । शुद्धं ॥ त्र्यसकनिर्वा । ज्ञान द्रव्य

विशुद्धि ॥ आनन्द यत्नमानन्द चित्तमानन्दमयी ॥ अथवा । नाडित्रय विशुद्धि । न चला न
मना अवधूतियोगविशुद्धि साक्षी ॥ अथवा । काय वाक चित्तयन्त्रणी ख्याति ॥ कस्मिन्
योगसमाधौ ॥ किं विशिष्ट महान कुल । महानन्दपूर्वकं । अथव कुलधर्मे
सर्धैनकर्णी । नस्य कुली । सम्हरैः शिषलक्षण त्याग । न कैवली योगसम्भव च
। चतु ४ समय ४ । चतुरानन्द ४ । अथ वा । चतुमुद्रा । कर्ममुद्रा ज्ञानमुद्रा । महासम
यमुद्रा ॥ अथवा ॥ तथागतसीर्कोत्त सर्वधर्म्मशून्यतया । चलमदवादि शुद्धिकावर्णी ॥ तस्मि
न् समय । आत्मवमनावम मनोहर्ष । न कैवले समयी । महाज्ञानमयेश्वरि ॥ महायक्षी । महाः

क्षाबुद्धबोधिसत्त्वा ॥ गर्भाधिरूढकनं ।तस्यनालक्षीधाभिर्येविदली ।त्रिमुक्ति शून्यता स्मृति
मित्र कृपनितिहित ।विशुद्धिगर्भायूर्यं ॥अथवा मध्यमस्थमनात्मका ह्रांगले पर्युतस्य
कूलं पर्यन्तनायात सर्वधर्म्म शू न्यता यात्मकलं ।सम्भूता वा सर्वधर्म्मा
बद्धा ॥निस्वभावतया सहज । तस्मिन्नेतथा ।अतत्वशुद्ध सर्वधर्म्मा कारा
विकगर्भात् ।पुनः॥किंविशिष्ट सर्व मे ।महाबोधिसमुद्भवं ॥महती बोधि स
दाबोधि ॥ सम्यक्बोधि निति ॥तस्या समुद्भवं ॥समुद्भूति ॥ यस्मात्प्रज्ञापारमितास्म
त सर्वधर्म्मात ।अथवा अजन्मं स्यात ।महाबोधिसहजानन्द तस्य समुद्भवं ॥समुद्भूति ॥

३

यस्मात्स्वधर्म्मोरा ॥ तथागतांमन मडंगयागमधिया गानकुलात । स · तथागतं ॥ ॥सर्व्व
यत्यादि ॥ त्रिशिरःक्रमि · वांर्द । वं समन्वर्न समन्वयगिकालं । कि विशिष्ट सर्व्वेसंयुक्ते ॥ सिद्धं
मगुलवर्ड्डी वलिङ्गता ८ देवतादेवग सगुणविशुद्धियुर्त । कुणा ८ सर्व्वेना ८ सद्धर्म्मकाय
ना । काय वाक् विलया नकावलं सेव ली पूजाकर्म्मोड्ड । पूजासफल नूतनवलदाली ता
धथस ॥ वन्दना याय दर्शना । स्तुत्यानु मादना याचना · पूत्ययनिशामना । त्रिगत
नमस्र्षे । थाक्षिविलात्यादत्यवती ॥ तस्माकर्मे क्रियाली । स्वथया · वाक्काध्यात्मिक ब्रह्मस्वरूव पू
त्या ८ ॥ यथगुणत्रय विदिश्वका ८ कौल ८ प्रियधाल · यागलक्षणा ८ तस्मा ८ क्रियाकार्य्येली । काया य

ण्यबलत्वात् । सन्निकेनाथ ८। रागवन्त ८। किविशिष्टं ८। त्रैयध्विका ८। त्रिकालसंहृता ८। सू
मितानागत वातमानिका ८। सूमित ८। किंपत्यादि सूनागमामि त्रैयादि ८। वातमानिक मा
रूमूनि ८। किं विशिष्टा ८। लूनानिष्ट या ८। रूनयप्रतिष्ठताल ८। कस्यां वा । क्षे ॥ ॥
त्रिविधमित्यादि ॥ त्रिविधूकामि ॥ पूर्विसनादं । कोरहं । कांगालमिर्को सूक्षिगा ८
न सूक्षिप्रहू सूक्षिविरूनरूला सू थकूलीव त्रिविधं सूमिरवालय धर्म्मदान ॥
लक्षणं प्रहयानमितादि धर्म्मसंग्रहुयरूलं ॥ तस्यार्थं क्रियासितलरूलंव । तस्याप्रा
लित ८। तस्यार्थं वाधि ८। तस्य क्रियाकार्यं । तस्यलं ॥ ॥ सूयत्यादि । प्रदिष्यामि ।

कोऽर्थः ॥ किं सत्त्वं पञ्चस्कन्धाः । कर्म्मक्लेश । सत्प्रमाया : किं विशिष्टं । सत्त्वं बुद्धः आः
गतं बुद्धो भगवान् । तस्य योग ४ समाधि ४ । सर्व्वधर्म्मोपलब्धिलक्षणं ४ तत्र जायते ॥ स
मूत्यग्रमश्रुति ॥ तल्लेश्या ॥ नवावली । सत्त्वलीवज्र तथागतस्य । तथागतज्ञान । वज्रा
दिं । तत्प्रियनमाथतस्या । तस्यर्षं प्राप्ति गुह्यासिति ॥ ॥ आचार्यत्वमित्यादि ॥
गुह्य दिप्यासि । कोऽर्थः । किं आचार्यत्वं । आचार्यलक्षणं । कस्मिन् महावज्रकुलोद्भवं ।
महद्भूतं हृदयं वज्रि महावज्री । महानवज्रतथागतात्मकं ॥ तस्य कुलं वैरोचनादि मध्ये तस्या
द्भव ४ समुद्भव समुदाये ४ तत्र तथागत वदस्यामि ॥ कोऽर्थः । किं वक्ष्यामि । आभिषेकादि ।

यथाक्रमं । यथावृद्धिवलेन । कस्मिन् महाकार्म्मेषु याञ्छ्रेय गत्वा कर्म्मेति - महाकर्म्म ॥ कस्य कुली
नस्य कुलीनथागत ॥ कस्य कुञ्छ्रेय ॥ सम्बुञ्छ्रेय ॥ थवा - महाकर्म्मे महामुद्रादिसाधनं लक्षणी
वज्रमुद्रवालक्षणं । कस्यडञ्छ्रेय समु ञ्छ्रेय ॥ क्रू थवा महाकार्म्मे तथा लक्षणं । कस्य
कुले - पालसिका ॥ यञ्जदानाय ॥ तासाडञ्छ्रेय ॥ समुञ्छ्रेय ॥ प्रक्षयानमिता । गक्षि
न ॥ । उत्पादयित्वेत्यादि ॥ क स्मात् कावलासत्सम्बन्धमादि गृह्णामि ॥ स्वार्थे
वाजनमगु । सत्वा ॥ मैक्षद्रवावागिति ॥ तेषां मथम्बाधि ॥ कस्य कानना सेउ ॥ तस्मात् - विं
कृत्वा - उत्पादयित्वा जनयित्वा । किं वाधिविशंषा वाधिविर्ला वामय विर्ल वाधिहू १

विर्हे ।तथालक्षणं ।कथयन्ति मूलक्षं ।अर्थवा बाधिविर्हे बद्धबकर्णं ।मत्वाज्ञानदृ दायिर्दु

त्वाम् ॥कथंरूतं मनूरूते ।अनिवर्तनीयलक्षणं ।गृहित्वा वकमीवर्तं ।तथा ।तारकवाक्याथ्य

न्मिक त्रिकालकर्णं किंविशिष्टं स स्मवार्तं ॥अनिर्हृत्यादि ॥तारयिष्यामि ॥स

मूर्ध्व निर्वास्यामि ॥कीदृशं ।कान सर्वस त्वान् ।कथंभूतान् ॥अविद्यादिसंसारजलधि

विमग्नान् ।मोचयामि विर्वीधिव वीर्ष्यामि ।कान् सर्वसत्वान् ।किं विशिष्टान् ।

अत्राणान् ।अविद्यादि वासना महान्धकार बद्धान् ॥आश्वासयिष्यामि ।परिनिर्वास्यामि ।

कान् सर्वसत्वान् ।कस्मान् निर्वासीमि त्राणं ।किं विशिष्टान् ।जातीमरणं जनाव्याधिशोकः

वीयत्र वीयतूता न । वा थक ॥ ॥ अनकवाल्येत्यादि ॥ गुरु मिथ्यायवदनीति ॥ आति गच्छ
ति ॥ वीयत्वो मी । किं विभिष्ट । यापकं । बौद्धस्य · नार्थ ॥ वीर्यारवा · दत्वा · किंमगुली किवि
भिष्ट · उ॰ दर्थ · उवीरत्व · गमर्थे · यानवाम्भे · गच्छति · त्यर्थ ॥ हत्वी · वाम्मे द्यर्थ ।
वार्थ · पूनापूर्वे । वारि ॥ अनवाक ल्यवाटीति ॥ अस्ति स्वय वल्य ॥ वार्थ द्वि ॥ ॥ ८
उत्पन्नेत्यादि ॥ अक्लि वाद्यगति ॥ नरक प्रेत तिर्यग अमूनगति · किं विभिष्ठा
उत्पन्ना । उर्द्ध सिमा । विनष्टा यावत् । किं विभिष्ठा ॥ सित्वा समद्भूति ॥ वास्य सर्वेद्भू ॥ अस्य
। सकल प्रसन्नस्य । वीर्यो भवो मिथ्यानां । अक्लिकाम मितिवृद्धि ॥ किं त्वा । अति निर्म्मला ॥

सर्वैसंकल्पविगता । कौंसां यथां ॰ कस्मिन् अस्मिन् बयावले । अतिष्ठाकास त्वोमांणि ॰ बाथं

ह्निं ॥ ॥अघल्याद्दि ॥सन्तिकालारी ८। ख्रोकथ ८। किंविशिष्टं । लक्ष्मी ८ प्रोकाा ८। कोयू

ष्मारि ८। को अग्रं ॰ दानी । किंविशि   ष्टा ८। अरुला अहल्या ब स्मादि तिनयोप

त्वात् । किंविशिष्टं ॰ युष्मारि ॰ महा   त्मारि ८ पूरूव गेष्ठ ८ यति गृहीताथ ८ अनू

गृहीता । यूयं ॰ के ॰ जिनैः महाश्रमणै   ८। किंविशिष्टं ८ सर्वे ८ यश्वरषे ८ अनूत ८ किंवि

शिष्टं ८ सयूने ॰ सधाश्रिस बाश्रिसषे ८ खा ॰ हृ मम भानं ; महायानन्नय । केन ॰ यन

पूशिषक ॰ बामला विश्वाथ ८। कोयूयं । किंविशिष्टा । सूजाता ८। तथाज न्मान ८ कस्मिन् म

ता ॰

हायान वार्थं कृता ४ सम्पद्यायमाना ४ उत्पाद्यमाना ४ बौ महाभूमि ४ तथागते ४ सेवे ४ कान
मन ज्ञ लिखवाके मेला ॥ ॥ एवं ३ स्यादि ॥ उक्ति । श्रीमार्गत्रय ४ महायानपथ ३
स्यर्थे ४ । वोक्षि ह गमाग्र ४ । बलायेद्ध ४ । भूतत्वथामा भाद्रावृष ४ । पुनर्किं विशि
ष्टो महोदय ४ । महगीवृद्धाधिस त्वानां । उदय उद्भूति यस्मात् । सत्त्वथा । ज्ञ
थवा महाभागा ४ । मस्पन्द थी यस्मा तू । समत्थेनि । तविष्कथ कौयूर्ये । किं विशि
ष्टा स्थागम ४ तथा तात्मद्धजन हातू । हायद भात्हू मिलाहिन ४ । किं विशिष्टा ४ सत्वे ४ गामिव
न्ते ४ । कैतथन महायानमाक्ष्मेन ॥ ॥ आकाशे इत्यादि ॥ हे भगवन् ज्ञात्वा ४ नज

नक्षत्र्यं । नाद्विजितं । यागसंदिरि ॥ यः ॥ सा २ क्षीरस्य ॥ ॥ स्तत्रवर्जं ज्ञाकाशात्मक ॥ धर्म्मत्वात् ॥
मत्स्यसंज्ञामत्र यथा । सिद्धसिद्धान्त ॥ वासेमसर्द्धी यज्ञूयं ज्ञानी । किं विशिष्टं ह्री ज्ञूनादि
निधन ॥ नविषयं । ज्ञादिवृत्याद नि   धनना ऽम यस्य सा २ नादि निधन ॥ ज्ञूनयवि
॥ यं ॥ वा ज्ञाना ज्ञाकाशोत्याद वि   ज्ञत्वात् ॥ ज्ञाकाभवद् मत्याद ॥ ज्ञाकाशोत्याद
॥ सनवधिज्ञनगरं । तस्मात् ॥   ज्ञूनात्मकनूयत्वात् ॥ पुनः ॥ किं विशिष्टं ॥ महाव
जमयं ॥ महावाधि ह्वनमयत्वात् ॥ पुनः किं विशिष्टं ॥ सत्त्व ॥ सिन्धुत्वा लोकव्यवहारार्थं ॥ वाधि
सत्वावस्थायां बुद्धानां ज्ञानप्रतिभातीत्वात् । द्वितीयनार्थेन । सद्ज्ञात्मकां २ क्षीरस्य ॥ तृतीय

नाथेन महता ॥ ख्यातय ॥ अयं भगवान् सर्वकालविज्ञात्मकत्वात् ॥ वाक्यबूपत्वाञ्च ॥ ॥ सर्वज्ञ
मत्यादि ॥ हे भगवन् सर्वज्ञम ॥ सर्वज्ञस्य ॥ आवकयुलक बुद्धबोधिसत्वं ॥ डमत्वात् ॥ अ
यनार्थेन ॥ सहजरूपतया ॥ आनन्द यानमत्वात् । प्रज्ञ । ममर्थ । सिद्धसिद्धा
न्त्व । किंविशिष्ट ॥ महासिद्धिमा द्गयथाधिदेवत ॥ महाधर्मावीश्वनच्छाति
महत्वन ॥ महामहासि ख्याली क्रिकला वादिप्रभृतिसिद्धा आदिदेवत ॥ य
नमस्तुतय ॥ सगत्य ॥ पुनः ॥ किंविशिष्ट सहजरूपतया ॥ तथैव प्रभृतिनद्य ॥ पर्यन्ता
त् ॥ अभिदेवत ॥ यनमस्तुनु ॥ पुनः ॥ किंविशिष्ट ॥ सर्वबजधर ॥ सर्वकालतयावर्ड १०

ल ॥ सर्वेनागमनुनागेन ॥ सर्वक्लेशनिष्ठविषयविषयितानागह्नन स्वरूपः ॥ नादात्मलक्षण त्वाग्र।
सहजात्मकाया । गन्थेवमहानागमनुनागस्वरूपत्वात् । पुनर्कि विशिष्ट ॥ महानागाः ॥ सकान ः
नागमात्मावगया, हतनागवेगास्त नृ । अनुनत्वमहानाग ॥ सत्वोर्द्धे वले स्कुया महा
निवालम्ब कनूनात्मका ॥ सहजग या, गथमहानाग ॥ महत्याचञ्जली दव्राष्ट ११
हत्वग ॥ सूत्रशास्त्र, स्वार्थ ॥ ॥ अनुत्पन्नत्यादि ॥ दशा । धसत्व । त्रसिद्धत्रगनो
सव । वाह्येभमहं, सकलसत्व वाधयं । सत्वमूर्त्याहो यत्यगि । तत्त्वसीवाधन गथा । अ
सिकहां । किं विशिष्ट ॥ अनुत्पन्न गुर्वधर्मार्थ ॥ अनुत्पन्न मतिगायन गुह्यया धर्मो ॥ एवकाया

शून्यता करुणाभिन्नलक्षणलक्षितं भवतीति कृत्वा ॥ सहजमपि तथैव तत्त्ववचनमात्र
म् ॥ यत्नसमुत्पन्नं ॥ अत्यर्थमप्यनास्वादं आकाशादिवत् सर्वकालं सर्वगतस्वभावं समतया ॥ अवि
नागतलक्षणत्वात् ॥ सहजमपि तथा नि　　　ष्प्रपञ्चलक्षणं ॥ उत्पत्तिगतत्वात् ॥　　॥ निरावर
णादि ॥ हे भगवन् · शिष्यप्रसाद । क　　　स्वभावसंबद्धं । यौवनगतेन ॥ सत्यवृद्धेनैव भावि
तव्यं । किं विशिष्टं ॥ निष्प्रपञ्च ॥ आव　　　रण ॥ । ब्रह्मादिस्वरूपं । मध्यान्तरहितत्वात् ।
सहजमपि तथा । आवरणभावविरहितत्वात् । पुनः किं विशिष्टमसि । स्वभावं । निरावरणाग
लक्षणत्वात् । सहजात्मकाया । तथैवासि । रागविरागमध्यगतत्वात् कथञ्च । पुनः किं विशि

मन्थेव ॥ प्रज्ञापारमिता विशुद्धज्ञानात्मका । तया सहज समुदय त्वात् ॥ पुनः किं विशि
ष्ट । आदि मूक । आदि मूल्यादय वमूक्ति निष्ठलि च वै यस्य सगथा ॥ ज्ञूतत्व गणागत ।
गथता सर्व्व धर्म्म शून्यतालग । स तथे गत ॥ [illegible] गतागतिन्व दिम त्वात् थागमी वा ।
पुनः किं विशिष्ट । समन्तभद्र । सर्व्व व्याप्तमय । सर्व्व बीज मूक्ति [illegible] त्वात् । पुनः किं
विशिष्ट । सर्व्वात्मा । सर्व्वज्ञा शेषलो कधर्म्म विषये आत्मा यस्य सतथा । सर्व्वलो
कधर्म्म वृद्धान्ति त्वात् । अथवा आकाशवत्सर्व्वगत्वात् ॥ द्वितीयार्थ । सहजात्मकात्तया
सर्व्वधर्म्मलाकानां धर्म्मी अधर्म्मी समष्ट यदि लमरितयाथा विहित त्वात् सर्व्व सिद्धल्यव

हितत्वात् ।शुद्धधर्माय ४ ।अज्ञानद्वयमुक्तत्वात् ।आदिमुक्त ४ गथनात्मदृष्टित्वात् तथाग
त ४ ।सर्व्वबौद्धयोगानां मानोद्वयत्वात् समन्तभद्र ४ ।ॐ श्रैद्वजात्मवाणया सर्व्वात्मसिद्धिगतत्वात्
सर्व्वात्मा ॥ ॥सर्व्वात्मभव्यादि ॥सर्व्वात्मसर्व्व ॥ सिद्धप्रमनोत्तव ।काय्यामहासि
द्धि माद्देश्वर्य्याग्रमूद्वया ।महासिः द्धि समुत्पुं वा विद्यायाय्यालकाजां ।वशितादि॥ १२
तयामद्देश्वर्य्यमलोप लाढ्यामी वृ माद्देश्वर्य्ये महाप्रदुर्खं ।गदवज्राग्रमूडा अग्र
विद्धि सावतया ।नमानमस्तु ।कस्मैगरुडं वज्रगर्भाय बोधिसत्वाय ।वज्रमण्यतिदन्तश्लनीग
रीअून्कये स्थानेस्मै ।तस्मात्वजमहात्मवान् ।वर्ज्ज सम्यक्लने तस्यमहात्मगमहास्तु सिगः

स्मात् ॥ द्वितीयार्थे ॥ सर्व्वकर्म्मसदृद्धं । सर्व्वेस्य ज्ञानकृत्ययस्य उत्तमत्वात् । चतुर्थी नमव
जगन्नाथाय । वज्रमति ॥ तस्य गम्भीरात् ॥ गत्र स्थित त्वात् ॥ वज्रमहात्मकत्वात् । वज्रमति स्कृताकार्य
स्कस्मात् ॥ महैश्वर्यो । जिनपूजाप्रवि   मत्यु वज्राग्रवगलवक्षणे याज्ञप्रमुद्ध्या महास
मयमुद्रानया ॥   ॥ सर्व्वसत्वा   मि ॥ त्रिस्थिकाह्ली । किंविशिष्टं ॥ सर्व्वसत्वमनोवृत्तः
यि । सर्व्वेषांसत्वानां मनोबुधाद्धवि   वासिनी ॥ मम हृद्ग्रामागुण ॥ गत्र व्यापक गगलमस्या
स्थि मिसमथ ॥ पुनः किंविशिष्टं ॥ सर्व्वसत्वहृदिस्थित ॥ सर्व्वेषां हृदयकमलदय ज्ञाना पालकत्व ।
गत्र स्थितत्वा । मथ पुन ॥ किंविशिष्टं ॥ सर्व्वसत्वाधिपा । वाथङ्कं । सर्व्वेषांसत्वानां वृः सर्व्वद ॥ वा

स्थादि भावनात् । चित्तवचिता ॥ पूर्त्तं विविधिर्ज्ञ ॥ कामरुप ॥ कामाविलोतत्व ॥ तस्याग्र मपंच मलं ग
च ॥ सर्व्वाविलोतत्व यविचक्षणात् । बोधिसमागीनां । समयतथागता धर्म्म ॥ सत्ववज्रय ॥ प्रेक्षा
विचार्य वयज्ञागतथा । अर्था । द्विती र्थ ॥ सहजस्य सर्व्वसत्वामनोच्चाति सर्व्ववास
ल निखिमसौख्यार्द्दनया हृदिस्थितं ॥ सर्व्वान्सत्वान् जनयतीति सर्व्वसत्वचित्तार्थेव स १३
मयाग्रण्या । वज्रवस्थितयातिन्या । को माणज्ञानक्षयथ प्रेक्ष ॥ ॥ यन त्वादि ॥
यदि पूर्व्वं नय सौपूर्व्वकृत् । कस्मै । यान् कामान् अविरिलंघिता । कासु समम । येन स्वेन सर्व्वे सः
वृत्तिस्थ मनना स्तुति । चित्तस्थ याया त्वमुली ब्रह्म सर्व्वाकालवलाघ्यताच्युता उपायानिमा ल

म्वाकारूपः । तास्यां मूर्पलक्षणं यदात्ममण्डली ज्ञानमनहि याम्हि जगन्मण्डली । किंविशिष्टं
सीक्ष्मतसीम्याकक्षनलक्षनं कैनयन सत्वेन ॥ द्वितीयार्थ ४ दनाथसहजस्वरूप दर्शका । म
ममत्वं कामात्महायागमन् सर्वविव यायसागगमन्हि लक्षणं यनियून्य सम्पूर्णगु
रून् ॥ कैनमन सत्वंयावाक्प्रतिष्ठ मन । ज्ञनानमहावनेन मन्तुवयां विशुद्धप्र
ज्ञायायात्मकैन सत्वान् विभावया मितिकृत्वा । यन सत्वेन सक्ष्मनसन्यक् ह्लः
नलक्षणं प्रज्ञायायात्ममण्डली मस्ति । प्रज्ञमूडा · दवी ज्ञयाया देवता ॥ तदात्मकं यत्म
ण्डली । कक्षोल चियंबालकं आत्मास्वरूपमिति ॥ ॥ प्रतिविम्बयादि ॥ सन्धिकं

धर्म्मो ॥ विलेवेनासिवजूया ॥ किंविगिस्ता ॥ प्रतिविम्बसमा ॥ प्रतिविम्बरा, समाउल्या ॥ थुन ॥
किंविगिस्ता ॥ स्वच्छ ॥ सर्व्वमलायगमत्वाग्‌ ॥ अन्तजवा, युछा ॥ कथं-दि ॥ किंविगिस्ता ॥ अना
विला ॥ निर्धाबो ॥ सर्व्वकायवाङ्मनाः तिगवि [illegible] हिगत्वाग ॥ अन्तःस्था, नविलाथ्या
व ॥ अन्तःस्था ॥ लउह्लिं यत्तयाथ-त्वाग्‌ अनातिलाथ्याव । काकुतिनतिलाथिउंमस
हत्वाग ॥ नगनथर, थुन ॥ किंविगिस्ता ॥ हेतुकार्य्य समुत्पन्ना ॥ हेतुजूविया, हस्त-याः
दानी । वमोव । सस्तानरुव, लङ्कार्ण ॥ नास्थांसमुत्पन्नवस्ति उत्य थ्कं ङूति ॥ थर्गं-तथा ॥ सल्ला
मका, वाक्य ॥ आत्मिकमण्डल, प्रतिविम्बु समानधर्म्मं दर्शनाग्‌, अन्तजवस्वच्छा ॥ सर्व्वसंकल्पलक्षितत्वाग ॥ १४

बुद्धादि गुणरत्नानामाकरमा, धर्म्मस्तत्त्वलाभ ॥ श्रुतागमतथागतानाम्समुत्पादनाविला ॥ विष
यविषयि नामरूपसंस्कारलाभ । अप्रधानविनाश्यात्व । हेतुवाक्षिविर्म्मि कर्म्मव: कृत्
नसाधनवर्क्षर्ण । कार्य्यसमूहवन्ति | गतथा ॥ ॥ निर्वस्त्यादि ॥ यश्चान्ति ॥ यश्च:
न्ति अवलोकयन्ति ॥ कोमिथ्या ॥ संवृ | किमतु लै किं विशिष्टं खमिति विम्बुसर्गं खुमि:
त्रिम्बमिवसर्गं: शर्कं खमिविर्म्बस | मयावत् ॥ किं विशिष्टं ॥ मिथ्या: ॥ अवलम्बा: ॥ नि
ध्याय ॥ पुन: किंविशिष्टा: ॥ तथागता नियामा तथैव गतं तस्मान्नियोमा ॥ समुत्पनायम
तथ्य ॥ केन मन सहान वाथमिति । पूर्वार्जुन । द्वितीयार्थ: ॥ मिथ्यायश्चन्तु मिसमानर्थ ॥

विधर्माद्वियामण्डलं ।विविविगिङ्घा ॥ सकलतमवा । सर्वकल्यादामनद्वि [illegible] ॥ विविवि ङ्घ ।धर्माद
यामण्डलं प्रतिविम्बूद्धं ।गथागतकृता कालप्रतिबूयविगिङ्घ । विविविगिङ्घा ॥ गिङ्घा लथ
ताल-स्वनियाता ॥ गथागतस्व वे भावनत ॥ गत्या नियाता ॥ समूद्भूता ॥ वान-पू
र्ध्वकृसत्य ॥ ॥ पुनूर्वर्धगिर्थ युद्धू ॥ ॥ ह्रा सूत्रगच्छिय महानागमनू 17
त्रागिलनू ।कर्म्हं ॐ हिगिपुनूसानां यु वादिमगिङ्घाएवमाह ॥ ॥ द्वमहासूत्र हह
सत्वजद्भूयगुयाह ।महत्सहजलकार्थ सुद्धिताप्राम यह्या समहासूत्र ।गत्यसंबाधन महा
सुखनि ।ज्ञातिक्राध्ई ।महासूरत ॥ महत्सूरत ॥ महत्सूढुङ्गनिमथयत् ॥ हस्तमहाराज्ञी विग्रम

यस्य प्रसन्नथा ॥ ॥मदनन्कर्वे गस्याभिध्यास्य ॥ॐ कारणर्यैवमथगनात्मकेन । सर्व्वविद्या
याग ९ समाधिस्तना पवद्वार्गं यश्चित्तं गदूल्पादयामि जनयामिति ॥ हाः१ सिद्धीवज्र दवज्र स
त्वेद ९ यथा स्तुर्व यथास्तु सात्तुसमः याखव । सर्व्वधर्म्माः शून्या मास्वरावात्मका रव ।
बात्मिन् ॐ सूत्र गर्भमहाचार्याग ॐ कार नलक्षयनकार्गं । यद्वसूत्रभामहाचार्याग ४ सद्दजव
स्वणा ४ नात्मिन् ॥ ॥जूयञ्हुद्वा नीछुमत्वा सर्वतथागतगर्भ वशिसिद्धि गायुकी त्रविः
स्थाम्नि नवल्लयर्द गमागत यनमवदस्यी सर्वबुद्धगुह्युं स्मुमण्डलग्रविज्ञाया कस्मिविधि
गनस्मिवक्रत्री ४ उद्धादवत्ववी नवात्र सर्वतथागतयनमवदस्यात्वयाग्रमात्यकग्या ङ्क्लूका ॥

ध्वजाय खड्गधारा मां सिध्यन्तु जगद्गुरु ॥ आलिङ्ग्य धृतिदानी । हं समानस । महायोगिन् । कथं ब्रूमहे ।
सुखदं सुभोगाय सुसुख ॥ सुस्मृतिदानुरागवान् । सुस्मृतिभूमि सम्यक्तत्व ॥ प्रसन्न ॥ । सुस्मृतिभूमि सः
यन सुरुचिमिव सुरुख ॥ सहज सुख ॥ प्रणनादि ॥ समथा ॥ ॥ नियामयामि विग्रहः
जामि । कोऽहं ॥ का मार्त्ति ॥ कास्मि वालविशुद्ध्यादि सर्वतथागत पूजायज्ञनाय ॥ १५
सङ्गीति पञ्चधातुमयी सुखमर्थ ॥ । ध्वनि भूमिकाहं । विशुद्ध ॥ प्रविष्ट ॥ प्रवागित ॥
। वास्मि सर्वतथागत कुल । सर्वत्र तथागताध्येति सर्वतथागताज्ञ कारयादय ॥ कर्मकुलीवग
सिद्धि ॥ उत्पादयामि सत्पादयामि ॥ कोऽहं ॥ बीजवज्रहूं । कास्मि वज्रहृदि कथं तत्त्वास्मि ॥ ज्ञानासि ॥

कह्री ॥ वासर्वतथागतसिद्धि ॥ लोकितवज्रा वाक्नाय ॥ अवानयन स्फुनन ॥ यथाबुद्धा वाथमय ॥
उवति विनवा विवार्थ स्फुरणा भिथिवा यथिमलवज्रा ॥ आगसासमर्थन ॥ अथ्याकिस्फरविद्यावि
मी नवनह्ल्याविर्द तथागतवरस्य मद्दक्षमनुलस्यपून भागद ॥ अनकवामिति ॥ भवि ॥
यदि वदसि नगव समयतथागत धर्मारी स्थाव्यभिवाथासवगीति ॥ निखधविधि
कावसागू ॥ यदिली ॐ सीनः यी वास्यविड्र यावदि घासि नदाजूर्यी समयः
तथागतनय ॥ मवमूर्ध्नी समस्फर्ती वज्रस्त्वा स्फानयम् ॥ द्विधकयाम् ॥ ॥ अजूति वाकज्रः
सत्व ॥ नाकिं विभिष्ठ ॥ समवस्थितन ॥ सीस्थितम ॥ वास्मिदमयावाख्या भगव ॥ वाजूय ॥ दानीं स्फुया

वदिष्यासि ॥ कोह्लीं॰ वीं ष्कें मैनयैंकथंयद्धियायागु गःखूगु ॥ को वज्रसत्व ४ ॥ किं होला ॥ निर्शि घसी स्य
विद्यायें ॥ किंह्रदयी ॥ कथंगशश्रीद्धव ॥ ॥ दद्धेगु ॥ ददति ॥ किंमिदं ॥ वीं किं नायकं ॥ कीं गत्वीन
कास्मा स्तींवज्रलागु ॥ जगिदायस्यागगु ॥ सवचि ॥ को सिद्धि ॥ का स्माङ्स्कालागु ॥ गअयनागु
॥ कार्यसमयस्य ॥ भिववायस्त्व॰ कोह्लीं ॥ किंवजामृगादकं ॥ वज्रंणडल्पनझर्भ ॥ सीगुमोः ११
ज्ञायगं ॥ यगजूमृगादकं ह्लश्रीदवी ॥ हि ह्लामदनाग्वी सहजगयाक श्रीलाप्रयपक्षाः
धि विह्ल मनश्रामनयनागु ॥ यालनलक्ष्मीर्ण ॥ जूस्मिकार्द ॥ किं विगिष्ठा वज्रपालिकजसत्व ४ ॥
काथ गगव ॥ जूथजूय ग्रहति ॥ जवलोनावज्रि ॥ उद्द्यां वद्धिष्या ः ह्व ॥ कीं यस्त्तनु कोह्लीं ॥ किंः

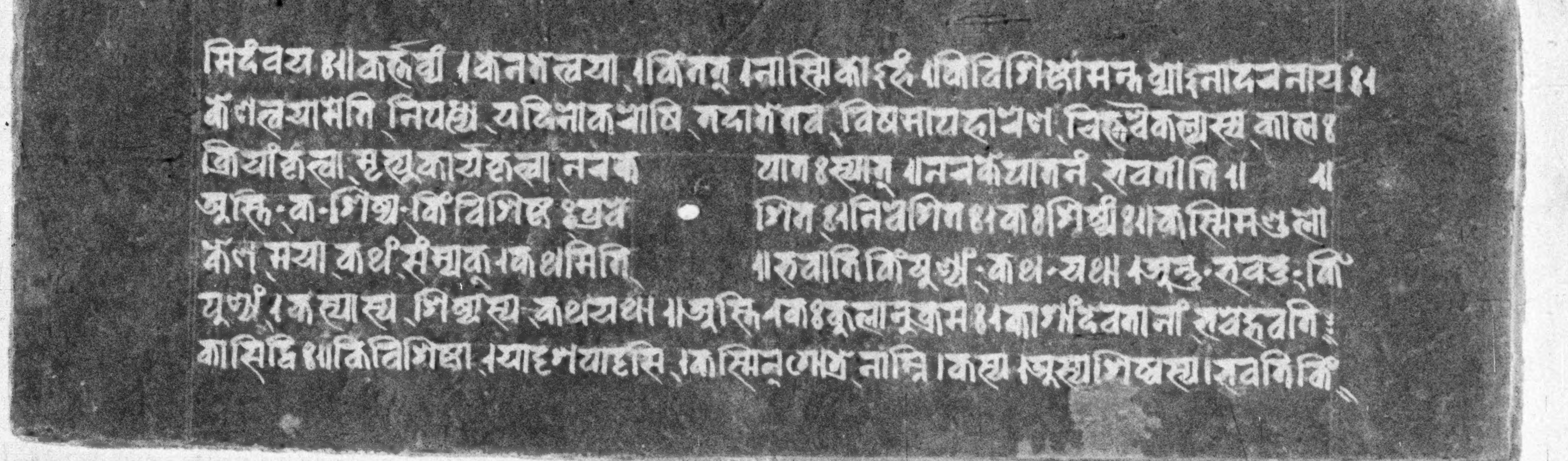
सिद्धंवय॥ आकाल्वी । कीनमल्वया । किंतवू । नास्मिकारह्री । कि विगिक्षामन्ध थ्याद्दनादचनाय ॥
वीशल्वयामति नियह्य । यक्षिनाकथाषि । नद्यामगव । विषमायह्यथल । विल्हेवेकल्यास्य । वालल॥
ब्रियोंहल्वा । मृत्युकायेहल्वा । नवक याग॥स्यात् । ननवकेयागनं । रावगाति ॥ ॥
भुक्ति·वा·गिक्ष्य·किं विगिछ्ह॥ध्रुव पिग ॥ निश्चगिग॥ वा॥ गिक्षी॥ वा स्मिमगुला
कील मया वार्थ संम्यकूनकथमिति ॥ रुचामि किंयुथ्थं·वाथ·यथा॥ भूल्य·रावड·वि
पूर्व्य । कत्यास्य । गिक्षस्य वाथयथा ॥ भुक्ति॥ वा॥ कुलानुयाम ॥ वागादिवनाना रावहवगि॥
वासिद्धि॥ किविगिक्षा । याद्दगयाद्दसि । कस्मिन् गोत्रे नाम्नि । कास्य । भूत्यागिछस्य । रावगिविं

राजनी वास्मिन् याऽल्लायात्रे कथश्च । सर्वतिक ॥ पुण्यानुसाव ॥ पु [illegible] साव ॥ वीहगार्या हगूय
थावूर्य ॥ वा थश्च । सूसु । सवङ ॥ वा ॥ पू अनुसाव ॥ किं वागता हगूगत्वनूय ॥ कास्मिन्नास्मिन्नणुल
कस्य अस्य भिक्षुस्य ॥ अस्ति वा व जसत्व ॥ कि विभिक्ष ॥ वकू बूद्यारनत्यन ॥ वद्व
थायूद्यारनी ॥ आवनलायनयनी ॥ त नायनयन प्रनायण ॥ समर्थ कास्य मं नव ॥ क्ष
सूयवार्थं स्वयवामात्मना उद्यायति ॥ क सर्वाक्व ॥ वजासत्व ॥ त्सूयानत्कार्य यन्कं साक
क्षणी अकमिद्विये यस्य ससर्वान ॥ घडरिस्म [illegible] स्यूको सर्वति ॥ किवजवक्र ह्नवङ्क विवि
भिक्षु मनूहवी ॥ लाकानीम् कस्यभनव ॥ यमस्यावत्याकाया किं मिदं नत्मणुली ॥ कान श्रवा

१८

ञ्जुस्मि कार्दृं ॥ विशुद्ध ॥ वज्रमण्डल महामण्डल प्रविश्य ॥ वज्रमण्डलं मण्डलं तथागत विशुद्ध कूटांगारं ।
मनविशुद्धं ॥ महामण्डलं ॥ वज्रमयं गत्वा प्रविश्य ॥ ह्लादसहजार्थेन ॥ वज्रमण्डलं वज्रमणि ॥ तद्य
मण्डलं पूर्वना हागण्ठीभटु बोधिचित्त पृष्ठलक्षण ॥ गत्वा प्रविश्य त्वाम् ॥ नायन ॥
किंविशिष्टं दृढं ॥ योगमण्डल महामण्डलप्रदर्शित ॥ योगसमाधिनुच्चार्य सर्वधर्मानुयः
नववसमाधि ॥ तद्ध्व मण्डलं मण्डलं वा धिचित्तसम्भागी मण्डलं समाधिनायकस्य ॥ मान
त्वाम् ॥ यतनमहला बुद्धबोधिसत्व नायकस्य गतयत ॥ तद्ध्वदर्शित त्वाम् ॥ द्वितीयार्थ ॥ चलनायसना
ख्यं मवधूतिप्रवर्ग योग ॥ अमना ॥ ञ्जुन्या कश्रीं चूडामणि वाक्सयोग ॥ सत्वमण्डलं ॥ नायकश्री महा

ब्रह्मेण ज्ञादला ज्ञाति सयन ।। सम्पुति ज्वानी ।। ज्ञासिकार्ल्हे ।। विरुणाजाणाडल्यन्न ४।। कस्मिन् वृद्धे ः
कूले गथगनर्वेग्गो ।। विविगिञ्च ४ ज्ञाधिह्निन ।। समव सिरुण ३।। को-मूडामण्ठे ४।। मूडाथ्वनमूडा ४ मन्त्रा ।।
गुनूप ह ॐ ह्रं क्ष्ल्रूं दवगामन्त्रा १।। गेरु थ सरुजगथ्या सर्व्वेथ्या २ थ्रे याद्य ४।। मूडा ४ कर्म्म मूडाद्या
मन्त्र ।। ॐ वाल रुटू वानजालाजावसि थि था थ्रुम ः आगे मूडा मन्त्र ।। आरु विश्वसि ।। कर्त्ते ।। का ः
यावस्थ्यदा सम्पृष्ठा ।। वार्ग सर्व्व सिद्धि नी थाउमात्मिकानी ।। किं विगिष्ट ४ समयात्सु ४।।
यनाखादगि क्रूनु विस्थ्वदि ।। कर्त्ते ।। विमाना धनं पूजनं ।। कथुमन्त्रेषु जालाजायमन्त्रेषु ज्ञन ञ्थास्रो
दवगासाक्ष मन्त्र पूवा ।। किं विगिष्ट गाथा धनवजय आगलिगं रवडी वालकक्षी लक्षो व्येविक्षे लिगं ४ ।। ।।

शून्यावज्रर्थीनर्दृष्टी ॥ गर्द्दर्भनामु ॥ यून ॥ बिंबिमिश्चार्द्दि ॥ बुद्धमण्डल महामण्डलदीक्षान ॥ बुद्धस
यायुर्हू । गर्द्धवमाण्डली ॥ त्रिदलाविमुक्ति विशुद्धि धर्म्मोदयालक्षण गर्द्धवमहामण्डुली सहजव्यापि
त्वानु ॥ गतदीक्षामत्वानु ॥ भूमिविकल्व नु ॥ अपूर्थवशुद्धी महाशून्यता धर्म्म ॥ स्वच्छ मुप्रायज्ञानु
ज्ञागमात्वानु ॥ गर्द्धवमहामण्डुली ॥ भूः कागलक्षणत्वानु । त्रिभाली । गतदीक्षि मत्वानु ॥ बु
॥ ॥ वाभियादि ॥ हृदयवज्र प्रन्थावा हृनवज्रादादि ददस्वमाह्नी । विंबनु । वास्यमर्द्धे ॥
। वासैजानननार्थाय वाधमत्रि । भूस्मि । कामसहामद ॥ भमहाह्लनी । विंबिमिश्चार्द्दर्ह ॥ एकानवाभिव
जौर्ण वाभिववज्र वाभि वर्ज । मनर्वज्ञां बुद्धानी । वजुर्थ्वर्थवद्धी । सहज सथा । हृशून्यतावज्र ॥

मभदशाहि ॥ किंमनूह्लनं ॥ घ्रोजूयहुक्रानी ॥ अवर्ङ्गी सहजात्मकं गन्धैंग्राध्याहृत वाध असहजानञ्च
यवर्ज्जं ग्राघ्रिवर्ज्जं ॥ त्रिसंवीलीभनवूक्रानीं यथाम द्रामशामहात्मह्लनदर्हः ॥ यथा ॥ ॥ ख्रूक्रा
नामित्यादि ॥ ऋन्ति ॥ कोञ्चितिधवा ॥ किंविगिक्षादर्हः ॥ वनवर्ज्जीर्नां ॥ तथागमस ॥ की
थाँवूक्रानीं ॥ वाहिमिजमण्डानायसींसा ॥ शाह्लवणाय ॥ कावहु ॥ किंविभिक्षाः तिथ्य कायुणा २०
कान ॥ शुणादभवलवेशानयादश्य ॥ नवग्रीमावान ॥ खवाति ॥ सर्व्वेपूण्यह्लनसह्ला ॥
थाचवयल्वाप्रु ॥ यदर्धं ॥ कं सूर्यां ॥ कामशिखकं ॥ कास्यजूस्य ॥ कार्थदि ॥ ढ्रिणीयार्थ ॥ यथावृक्षा ॥
ना यश्चरनथागतानां ॥ यञ्चरमूडा वह्निनाम्री ॥ यञ्चरविह्लनात्मकानीथा ॥ वज्रिणावाधिविर्हि णा ॥

सर्वे नाडिगणान ॥ सुगोक्त्वा पुनासमूहा लिखेता ॥ आवज्र रिक्षागुणचि भ्योभसहजा स्मा दर्क ॥ ७ ॥ तथ
यूर्य ॥ अस्य शिष्यस्य ॥ यद सर्वं नि ॥ ॥ वज्राचार्ये शिष्य मास्यादि ॥ ॐ गिद्ध ना शिष्य ॥ सायन्त्रा ॥ ८ हि
ददायद्य ॥ वाह्लं सर्वे वज्राचार्यो शिष्यं वा ॥ वज्रमन्त्र ग्रहणं सर्वे वान वश्य यता स्नच्छा ना गाया
ग्रागमस्मान्मण्डलादि क्रियाकर्मा वन मि. मि वज्राचार्ये शागदर्थ ॥ यथा शिष्यक ॥ स्तन थानं
छिनं यथवा ॥ वज्र प्रियवा सं नमदया चार्य ॥ ल पूग धर्म्मायत्या मण्डले. सहजा क्षास्य ॥ सा
धवा त्वा पूर्ण ॥ वज्राचार्य भत स्याति षवा ॥ ॐ पठ्ठ्वा वानश्रग्राड वा तिष्ठि ह्व्र. नागू श्रु शिष्या कस्त्री ॥ का
स्मै मस्थी ॥ हिया लिख्येवा ह भास्ता गनात्या राबर्य ॥ का ६ ॥ किं विधि गिर्द्ध स्वय ना र्थ ॥ समर्थ ॥ स्वाध्व यन

ग्र स्वयंभोगत्यान र्थः ॥ प्रयोजनीयाधिस्तत्र समर्थः ॥ आम न्कार्म्मो सिद्धत्वात् । केन यत्न वज्राचार्येति थकैः
तं ॥ कस्मात् तन्तु सादनः ॥ आद्यन्त महात्म ॥ ॥ अनादिनिधनेत्यादि ॥ अनादिश्री वज्रसत्त्व ॥ किं वि
शिष्ट ॥ यतिः ॥ स्वामि । पुन ॥ किं विशिष्ट ॥ वज्रगर्भोपतिः ॥ वज्रगर्भ लक्षनान्त रूपं स । आ
समन्ताजगत ॥ यतिर्ये ॥ सत्त्वः ॥ पुन ॥ किं विशिष्ट ॥ अनादिनिधन ॥ न विद्यन्ते ॥ आदि २१
न्त यस्मा निधनं मृत्यु येत्यनि स्मृतः ॥ सत्वोपि वज्रसत्त्वरूप । परमार्थरूपतया । पुन ॥
किं विशिष्ट महादान ॥ सर्व्व रागादि क्लेशवर्जितं त्वात् महारागी । पुन ॥ किं विशिष्ट ॥ समन्तभद्र ॥ सर्व्व
त्र कल्याणमत्वात् । पुन ॥ किं विशिष्ट ॥ सर्व्वात्मा सर्व्वत्र सर्व्वधर्म्म शून्यता स्वरूपतया । आत्मा यति

सर्वार्थ ॥ अजाकाशभवत् ॥ सहजमद्युतिं । वज्रगर्भोपूर्वालकस्त्वाम् ॥ अयमितन्नरोपं । जगल्लामित्वाम् ॥
यमाजगद्धृत्यघर्ष । यस्मादिति ॥ उत्पाद व्ययनद्धित्वात् ॥ अनादिनिधनं । सदयत्य ॥ उत्पादिदि
नासाराचाद्वृक्षस्त्वाम् ॥ सत्त्वसत्त्वम यत्त्वात्सर्वं । वज्राङ्क ॥ रक्षित त्वाम् वज्रसत्त्व ॥ महाव
त ॥ पनमविनसवागगैनहितत्वाम् ॥ सर्वोपस्वभाव शुद्ध त्वाम् ॥ समन्तरूड ॥ सर्वोपद्या
सफ्फनिनाकासस्वात्ति ख्यातित्वाम् । सर्वोत्पायनमाद्ययूनूम ॥ प्रथमानन्द्रजगल्ल
णत्वाम् । भगवान् सम्यक् ह्लनसीक्षादत्वाम् ॥ अदयमि धीराजस्वला सम्यक्क्षनगण कावज्रस
मय ॥ वज्रमराध्य ह्लनी सर्वधर्मशून्यतत्वार्णं गल्यसमये सर्वधर्मविशुद्धिर्यस्य सगाथा ॥ पून:

ना अनालिंगमहेश अनादिमध्यनिधना । धारणार्थ ॥ ॥ सर्वकार्य ॥ किं विशिष्टं ॥ स्व॰
भावशुद्ध ॥ यथा वस्त्रचूर्ण ॥ कथं ॥ अग्निशोधन ॥ संसार ॥ किं विशिष्ट ॥ विरागाकुल ॥ उ॰
त्पादस्थिति राजसूय ॥ बहुकाल ॥ वी ॥ स्वभावेशुद्धि यात्मप्रदर्शन स्वरूपे ॥ कथं ॥
क्रियमाण ॥ मार्ये सर्वसंसार ॥ किं वि शिष्ट ॥ पञ्चमा ॥ पूर्व वसन लक्षणा ॥ यथा १३
वस्त्रस्वभाव दग्धनाश । किं ॥ सत्त्वे ॥ यत्किंचिज्जगति ये सर्वसत्त्वे ॥ अतएव स्वभाव
शुद्ध ॥ स्वमता ॥ नास्ति स्वभाव ॥ सहजे ॥ नास्य शुद्धि विशुद्धि ॥ निरात्मका त्वात् मतयार्थशास्त्र ॥ द्वि॰
तीयार्थ ॥ सर्वस्मै ह्ये किं विशिष्ट ॥ स्वभावशुद्ध ॥ सहजात्मलक्षण ॥ स्वभावानन्द काय

मम कालचक्रलो ॥ विमलविष्टाप ॥ सत्त्वनूपिक्षून ॥ अनादिकालिकाविद्या व्यासासा ॥ अयं तव ॥ आन
न्तयलक्षण ॥ स्वभावशुद्धचक्रनादि यत्प्रेरितुयं स्वरूपे वैभावनादिनथगफ ॥ सत्त्वले ॥ यथमधू
न्यागालक्षणौ ॥ अयंयनमत्रियम सद ज्ञानध्यात्मक ॥ त्रियन ॐ ति ॥ ॥ गादनन्त्रवं ॥
अ[illegible] थिनिय श्यादर्थं प्राकं ॥ कादिस मय ॥ सर्व्वधर्म्म ग्रन्थनामार्थे ॥ कामूद्रा । मूघम । ये
त्रिवियम सर्व्वधर्म्मो ॥ नतिमूद्रा । त्र मामनामूर्ति हरत्वन ॥ मसग्निर्लं गत्यमूर्ति स्वरूपं
यथालहगायचिव यत्लक्षणं । ज्ञानहृयं कालयाणं सर्व्वधर्म्मानयकालत्वात् । तस्याहरत्वं सम्यक्क्रमाभिना
स्पविवनत्वं । तस्यात् यनहेतुना यनस्वमनाङ्गु नविसयन बाध्येन सर्व्वमूर्ति ॥ सत्त्वराजनमूर्ति॰

दृष्टानि स्वप्ना । यथाव स्वप्नोपमा । एवमपि । गनमनास्वप्नण मूढापृथग्जना ॥ आकाथिभति । द्वितीयार्थः ॥
सद्धासर्व्वे धर्म्मा शून्यता स्वभावेण । अस्ति समयश्याके ॥ गगनामूर्त्ति दृष्टवन्त ॥ किन्तु स्वप्ने वा नानव तल
नाव सना । अनुपदृतीमारोपवसतल्कर्ण मनामूर्त्ति दृष्टवन्तकर्णे ॥ यस्मात्सथ्य स्वप्नाप्यनस्म
नता सर्व्वमूर्त्ति वस्तु याविद्विग्रचेत्यावता दि यं वत तथागत मूर्त्ति ॥ सर्व्वानन्द कायवायु मन
मककुलाणोदि वायुमूर्त्ति वाकजासवति निष्ठ्वासवति ॥ तनमू[illegible]विकित्तानासलालाट २४
ता तथागतेति निति ॥ वाह्यति धूर्घाक विधानेन सर्व्वालाकिकलावालना ॥ सिद्धि ॥ द्वे साध
यन्त समन्ति कुसुम्बाकिंप्रवाहन मुद्रा सुप्रीक्षाम विष्कम्य । अवलम्ब्य कृत ॥ स सर्व्वाकामगत्तारा हूं ॥ ।

यथस्वा मायस्तागति स्तद्भागता दृष्ट्वा । द्वितीयार्द्धे ४ अत्र वैसर्ग्गो सिद्धान्ते साधयत्कृति । पूर्व्वोक्तविधानेः
नसर्व्वमूर्द्धा संसाध्या । यस्मात्युक्त्व ॥ यैंवकामायस्तागते ४ यैवं विषयायस्तागमतु । ह्लनमूडासमक्वव
धृतीगतवाधिविर्ति साध्यालक्षणोज्ञविः स्पायायवस्वति ॥ ॥ तछाज्ञानकक्ता मावृक
मास्त्र ध्रुवक्षयायमिता चिस्त्रुह्या याङसा ष्टिवीं या दस्य वर्मो म्ब्रितां वृषज्ञोवनैसयत्रा सर्व्व
र्लैकालस्य मित्तां । यलभूडामूडिलीस्तुवि सुघ्रीवाङ्स्त्रातिमकां । यानिस्त्रीकवास्त्री विस्तुस्त्रा
स्तूयाता लघातमवा वावात्यांतनानिर्ग्य यविधुजविस्तु ध्रुवद्विधीकेह्य । अवैमाचाद्देस्य । सवनं
सवक्तिस्यामतं संमतमिति । उक्ताघृष्ठा वज्रसमत्यागमतु । घृष्ठावजातिनयस्थामाद्दिति ॥ विस्तु

श्रीमून्यतावायूलोकनत्वयसाछिति ॥ अूवान्दवैयघल्ठावालें । विर्जप्रिम्नवालें । तथ्याप्याग ॥ सैप्याग ॥ क
वूवूयकर्णी ॥ नत्रवमूस्त्रवंवावडवर्वाक्कालकाढिह्लानलक्तनातिष्पव ॥ अ्जायार्योतिष्पवानख ॥ व
मणुलमिह्याद्वि ॥ उर्कमूडाह्नतें । सर्व्वतथागथि ॥ किंमणुलें । मणुसावडवृंनवें तल्लाव
ति अूगृक्काति ति मणुलें । किंथभाति ति । वज्रामणुल । अूभाव दयाल छादयाल वि
ह्वयर्ग्री । अूवयप्रवाक्कालें सरुजतल्लादानत्लात्मणुलें । किं विप्रिष ॥ मूलमैवनसाधादात
त्वागु मनविर्लमणुलें यामनामणुलें विर्लमणुलें मनतछागगा न्मक्ता नध्वनादवाक्रसखसकाङ
लतछागतत्वातु तृसविवालक्षणात्वातु गलीलमणुलाधियति त्वाभ्रावक्षमादि सर्व्वतछागतस

२७

ग्रन्थ्याभिभवति सर्व ॥ क्षुद्रातालयित्तबलकालं कायवाक्चित्तविशेषवज्रधरलक्षणं जयतादिगमं
साधर्म्मिकाणां बुद्धानां खलु ॥ समाधिगतं क्षणमिति ॥ चित्तं सम्बुद्धस्य तत्त्वं तु लं तथागतसद्जकाः
य ख्यातुर्यं कुर्वन् सर्वबुद्धानन्दाकं सत्ता बन्धनानां ॥ अतत्त्वि सम्बुद्धं चित्तसीक्ष्णं तस्य
सम्बुद्धं सम्बन्धति ॥ सवालयवलावलं जगत् नश्चित्तघातिविकासादिनकोटिसृष्टीति ॥
अतचित्तमहत्त्वं धात्वसमुल्लभव ॥ ॥अक्षणत्यादि ॥ द्रवत्स्यन्दयुक्त समाधासमन तवक्त
॥अक्षनयतलं ध्यायभातसयाह्लं द्रुलिकतस्मिन्नर्थे ॥अक्षनश्वरवस्तुविधं अनी त्या वस्तु नि निक्ष
युक्ताः ॥ दूरवस्तुखमिति ॥ अस्थावसुचिमिति ॥ अनात्मिकं जगति सात्मकमिति ॥ प्रतिदासः

अस्याह्नन वउस्मस्याआह्यादन मावजर्त्तो । कायाम्तलावस्मा सुवर्णो ऽहनस्तलाकयाविशुद्धिधर्म
धाउ स्तवूयिन्य ॥याह्नावियनाजनर्सीस्याक्षीवृद्धस्त ।भूनन्नवनधाउनिर्वाणाम्हिस्यालावास्यनमिन
मत्रियार्ले ध्यायनीतुमयास्तमिति ॥ २ निर्लितवाश्वधाउ निवासिजनसवलाद्धीन
वद्धामनिवृधिनाश्रावेधानीसाजला नगनानङ्कृतन सूगासूचनयवेधा ४ वास्त्रोकया
धिनाम्रवा ॥ ३ ॥ अतस्याथिउम्मेनाया धिंनासहुउ सद्रामा ॥ ४ ॥ कथञ्चुत्माकनस्य ॥ • ॥
युहृस्मादि ॥ उह्नस सर्वधर्मोध्युवाया यानसिमा स्ववधनू ॥ उयाश्वानिवालम्चाकनूभासनउवरुपनाः
स्मृशा सान ॥ स्यारावनू । सहजनूय ॥ सहजानवद्वयस्तुति । वधुलर्की सीकाल्यालक्षणं रवति । माना २८

बखानस्यथ ॥ स्कल्पमाश्या वृक्षा ख्यागमाथा विष्णु सत्यु माया मद्दं ग ४ दवयूत्रमाना ४ गाव ॥ ॥
युष्मत्वाद्वखादि ॥ द्धनाथ द्धस्वामिनु अनूकूलवत्रिया अनूकूलवकार्ये वाधिकार्य भमया भ्रापति ।
युष्मत्वाद्यप्रसादस मवदननाम्हानु द्यप्रसामानु । अध्यानीसास्थ्यनी अनुग्रहं कूनुवि
ध्वेदि गुध्यासिवर्वल गुकैयीवकथा गमाकं । प्राणसितियात ४ अदक्षदान मृगावाद सु
वायानं पवदानासवनं ४ अधीयथ तह्नन मूवाम ॥ प्राणयादावाया ४ मध्यमायान्नि वा
वलकूण ४ प्राणसितियात ४ वाधिविर्हे स्यौल्ह स्वयंवायनाग ॥ अदक्षदानं असत्वनुपस्याव ध्याः
स्नानमवस्त्र अध्यात्वा यानादिना धर्मोदणना वाथनं मृगावचव ४ स वाका व मू धाउ वष्टि सध्याः

स्वबद्धपनिक्षेपद्ग्रहञानुशासनी ।मेधमायी वनुस्तूयावायु व्याक्षिविर्ले समवसि कावलानमल ः
यवदानग्रहणं ॥अगदर्थेयाशिक्षक गननिर्गि शुद्धीवा ।।विनयपद्धिय विस्तृनलक्षणं विवनूया
दय ॥श्लोकयानि वहुवादिनी ।वि ः स्तूनानिवस्तुविस्तृना नी ।।त्रयी सम्य स्तूनली सद
क ॥ लक्षणर्थं ।गदर्थश्च आशिक्षका स्तु ः नति ।। ।।गाथावाक्य ।।हरागवनु महागीत
द्ध ॥महत्वी गम्भिर वाधि ॥त्राप्तमय स्मात सं महा भक्त ॥गत्यसी वाधन तथा ।वज ः
यात्रीकतत्वन ॥स्त ॥कजसंम्यस्तनं तस्ययायाग ॥समाधि ॥गत्रवै वाद्ध यस्तनं ।गत्यली गत्य ः
वायनाय स्तस्यसीवाधनं तथा-यून ॥र्क्वं चिन्तिर्षं द-मूडा ग्रसादक ॥मूडामन्त्र मूडा तयाग्र २१

गभदति स्रुसम्रा स्रवति । यस्तस्य संबाधनं तथा । अनेय वज्रयोगसमुद्भव ह । भूमलक्षणो । यथा । व
ज्रयोग । संभ्रक्षतेन समाधिसत्त्वतीति । यस्मात् तस्य संबाधन तथा । होमी याथै । हरागवनू सद
जस्वभू यिन । तत्पार्थं साध्यात्मी तगवा नू । तस्य संबाधनं तथा मदनी गुह्यभागादि । नूघस
म । सर्व्वेषां क्षनह्नयविकल्पानां विष यविजयात्मनी । तवतीति । यस्मात् समदागाभ्
तस्य संबाधन । तथा वज्रवाली तस्यक क्षीसनसद्धयात्मामि चरनं । नात्रिकामदयक्ष्नं स
द्धात्मकं ॥ तत्यमस्तत्यवायनो । यज्ञानन् । सवज्रयोगोकाप । त्यसं । तस्य संबाधन । तथा । मुद्राक
र्म्मादि । वज्रमुद्रा ॥ कद्यथा ॥ कर्म्ममुद्रा । क्षन महा समय । लक्षणा । ज्ञानयामुद्रया प्रसादतीती ।

यज्ञानन्दविसम्ब ४ सम्मूढाप्रसिद्धा ४ स्य स्य संवाधमनगथा । ज्ञानया रत्नमलस्कर्णं यावज्जयागश्चात

स्मात्समुद्र ४ अस्यानन्दविसम्बस्य साथ यवज्जयाग समुद्रवगस्य सम्बाधनतथा ॥ ॥य

था सूयमित्यादि ॥ दनुबुवनजाकूत प्रवीरकर्णमामसन्नसं गाद्विवक्ष । कथम्भूतं निर्धुं

जूम्भिताहं । किंविशिष्टामव्योमजिन ॥कस्मिं संसारयत्क्रम घोर जनादिकालिका ः ९६

विद्या द्वितीययथापूर्वं महात्मानम कर्णां गुंवकबुद्धबोधिसत्वानां । आत्मव सवाल

विलीनेन सम्यक् ज्ञानप्रदानात् । स्वमाधिंज्ञानत ४ सर्वधर्मानुपलम्भलक्षणेन ज्ञानकर्त्रे बुद्धत्वं ॥ ॥

वन्दे प्रत्यादि ॥ दवत्त रूपरूव अर्हत्वामति विशुद्धामि रत्नानुशासना ज्ञानत बाग्रिविहरन्ति ॥वा

स्थी चित्तं बोधिचित्तं बुद्धसर्वज्ञ जगदादिवायति छालिख निर्कंवच स्मति ॥ यं भवुद्धं पूजा बोधि
सत्वा भुत्तिर्ग वज्रधराधिति ॥ तथागतै ॥ कडुंदश्वनित्री वज्रधर ॥ सेव ध्य समुत्पन्नानां कर्म हार्थ ॥ ॥ स
न्त्रवादि यं सर्वा तथागतानां ममतथागतै ॥ सिक्का स्तथ सामहमिति ॥ अप्य वार्थ ॥ दृ पूज क
मथ स्वामहं ॥ बानुसामम नादृयस स कालसूत्वा त्यादर्कस बोधिचित्तं नसूभकाव सूभ
तत्र्यल सिद्धसम्यातिविद्धसमि यथामी मैनवी ॥ त्रिपिविलिपुयागावरीमथागतैर्वज्रधराधिति ॥
बुद्धपूजा बोधिसत्वाभूतितिक्रान्ति ॥ ॥ यूसदि त्यादि ॥ दृत्यायुष्वसाव्यसादस गवचव हृ
सानविद्यसवनया अनुत्तरनलाबामीनं गुर्घयज्ञरश्म हथानवकलीया त्वर्के मयायाप्रकमलाति ॥

ह्नाथ ह्स्वामिन ॥ अथ इदानीं एुक्ह ह्नाशिष कनानुप्रर्दकुनुकनुला स्थिथेद्ह एुकयाव मिका
लंद्क लामयाथ ह्नसम्प्रक्षि सिंक्षष्पि युतियादिकं । गदथ-थाशिषका ह्नानति । अथ इ ह्नमूद्वातया
य ह्नकूद्कूसाधमतयावरुथेमूः न्त्री ॥ तद्वथा । मूनकुनीय धर्म । यनमानदवक्षः
तर्न ॥ सश्रीर्स ॥ विनमादिवद्वर्लमति शून्यं वरुथं ॥ सहजानदवज्रार्ष मनूरुवाक्षीः
गदथंयथ ४ ॥ कामन्ह्युवातवकूठि ः नीयदीवक्षाधिविरूडवयम्मकीशयशिषका लद्म
सर्क्षनति ॥ ॥ ०० यसिद्यादि ॥ दसद्विष्ठ भद्वयाधमवलार्यी वरु सीनदद्गू यला वरुकल
स्वलावासथ्या स्वनिया किंविपिसाय श्रायमनीयावरुमूडाव न्कायाग ह्नूथवा आनलायी ।

मन्त्रधर्मिन्यादि ॥ ४ स्वभावा । विविक्षा बुद्धप्रकाशिका यतिर्यादिशति ॥ त्रिसप्तसूर्ये सहजसूर्ये
मसात्वादय समनुकल्प । ॐ सर्ववज्रमयप्रयोगेन वज्रमण्डली । देवताधिष्ठितस्थान लक्षणा । नस्यक्र
मानुक्रम यत्रमध्यना नतक्षीय ४ प्रयाली याग स्थान । अथवा वज्रदेवी कामली सहजाकाशस्य
स्थितिलक्षणीमण्डले गतकाणिगक्षनी ति ॥ यत् प्रयोग्यायागस्थानमिति ॥ ॥ वज्रह्यादि ॥
यत्स्थनमूलमध्ये ॥ क्षनलीसवन ॥ त्रिं कुर्वन् । वज्रयन्त्रमावानमूलाग मन्त्रागम्यं वज्रका
दिस्थ मिष्टञ्जितिलक्षणं नयत्रिस्थिति वाधिस्थिति । तद्देवं ॐ ः वायन ॥ अवलोकायत ॥ य स्थानमलसत्वथ
त्रेनडूर्यधाममीस्वचूर्य यालमिगा लक्षणस यावत् ॥ ॥ अक्षमदियमित्यादि ॥ क्लयदायानम

कर्म ॥ इदं मदीयं धर्मं मम धामलं हि ॥ आय ॥ कश्चित्य ह्याधिक ॥ सर्व्वोपायतनुपर्याय । ह्मनाति क्षमनेन अनु
क्रमेन साध्यसाधना नुक्रमेण सर्वयत्न ॥ यविविधगस्यार्हं संवती वा नाही नूय गया श्रुत ॥ पूर्वगाः
वाल्यैर्थ स्मि मति । किं विशिष्टं धर्मं स द्वेसोत्थी समोधाणं ॥ सर्व्वे लौकिका लोकोत्तर ॥ सूत्र ३०
युक्तमित्यर्थः ॥ इह पूजका । अस्मिन् यम सर्व्वसुखालयं यथाकार्यं यथाक्रियां कर्तूनादि
यागतत्कालं कर्तृविशुद्धि । समस्तयय त्थितुयति ॥ किंलक्षणं संपूर्णसाधनादिकं ॥ संस्थ
हीं नृहीं कास्य ॥ सारस्त्रिका स्कस्य साधनं पूजनं ॥ आदिमध्यचक्र वाह्निय यक्षरगुहि विशुद्धिं वैयावना
दि यं आत्मकागस्या साधनं पूजनं । अनुमदियं वामर ॥ मसातुरवा राजा सद्धा सका कास्य ॥ स्वयं

सात्मनाहि सयाम्पिन ऽस्त्येर्थ ॥ सर्मासर्वकालमेव ॥ ॥ कृत्य भस्यादि ॥ अस्मिन् कामतः यद्म यथा
कार्यं यथावकाशनीयं तथाविद्धहि दाल्नामस्तीगम तिकृद्रूयथाम्भेत्यादिना सहजसयादनीकामं
॥ यत्सहजसियरूस्य मानं यदिमानिसव ति । यस्मात्तत्रार्थे ॥ अथयत् बोधिसम्यक् । तस्य सा
लक्ष्मी समृद्धिर्यत्र तत्रार्थे किं कार्यं स म्बुद्धायाधनादिकं । सम्बुद्धभाक्क्षमूनिस्तस्यावाधनं
पूजा यनकर्म्मस गतथाजगत्रयमे स्वय मात्मना महासुखासहजानन्दाश्रीख्यातजासदा
सर्व्वकालमेवहि गीस्वसिद्धमजीति ॥ तथायमेवराजम वाघ्यन ऽस्तूति । राजसहजस्वभावलात ॥ ॥
देजमित्यादि ॥ श्रीमीकर्ज बाले यमयतिच्छाया समानायाई इन्द्रयागमाया सहजस्म स्वात्यार्थ कार्यं बाभि

स्थितं सूक्ष्माकारं नात्मजं नयविद्वन्द्वित्यर्थे॥ अन्तर्विर्भूतं स्फारयित्वा सत्वमूर्तिमात्मानं भावयन्॥ वि
न्यस्य ॥ किंतु विर्भूतं बोधिचित्तं मन्त्रात्मकं मध्यमायां पुष्कं सीमूर्तिस्तत्वमूर्तिगत्या जरायु लक्षणमात्
मानं भावयत्विन्यस्य योगी यथेति ॥ ॥ यावदित्यादि ॥ यावद्योगी सर्वधर्मानुपलम्भं समा
धिवान् ॥ गुह्यपर्यायः कस्माच्छ्यामेनान कस्माद्बोधिचित्तविसर्जनं नागमया बोधिचित्त २१
यतिरिक्तार्थं जातकालभव किमपि विधि ज्ञिदयि । लमात्रमानन्दं सहजानन्दं जीमूर्तवर्षं वि
त्विनं निरस्तं यथाऽति लक्षणं ॥ ॥ यथेत्यादि ॥ योगिनो यथा सिद्धं साधकानां स्थूल
त्विनानि यावत्तत्वानां ज्ञानसिद्धिं नह्यागत्य विद्यानि स्यात् । सासति बोधिचित्तं यतिनं विनश्य

सति ॥ किं विशिष्टं सर्व्वसिद्धि निधानकं । सर्व्वलौकिक लोकोत्तर सिद्ध्युत्पादकत्वात्तत्कं । मूर्च्छित
विन्दुयादिक्लेशौघ विघ्नमुत । यथागीथिकानां सर्व्वधर्म्मशून्यताभावना बोधिचित्तविनाशादनि
घालीकालव सिद्धि वज्रयान ख्रियाणा ॥ न तथा ब्रह्मयानानुगामिनां श्रावकानां कल्पसहस्रनी
मुक्तिरिति हीनानां दनचिता सम्यक्शं ॥ बोधिलक्षणसिद्धं वज्रयानान्त्विह वं श्रावकाणां श्व
हालयेळति हृयानवलाद्धि तिलागा ॥ पवान्तर्यं । बोधिचित्त शुद्धाकाय । सम्यक्जवायति
नसति पञ्चान्तगन सति । नथहुमूर्च्छित पंचविहिहन वज्रयादि पञ्चगथागन विहनात्मकं ॥ ड
मा इनिया सहजातिकं सिद्धिन जनाथिदव यागिनामिति ॥ किं विशिष्टं बोधिचित्तं लत्व विहन

घ सर्व्वसिद्धिनी धनवं । नागवेवाल्व्यात्याकालीं सानावद्धि तितिन लाकोवणु ॥ ॥नलमिख्या
ति ॥गद्दवसहजा स्मवा ह्लनी इख्वानु ह्वलक्षणं स्वसीयं थिउन्या थयाति । द्धूल्ल स्वलाव्नु । वाति थ्याः
यि नवछुंगा । ह्लुयाराबाल । मस्वन्नूय ह्लना रावा व्वातिथ्य स्यस्वानु स्वगवी गह्ल नः
मिलियनु पद्धगान स्वल्मिसिद्धि विनिकथं । अथ काखित्यनुव सवासन सर्व्वसमा यो थ्याति ३२
यति ॥रवमालोगव ४ स्वयी गद्धलि या थाउनुयद्धगत ४ स्वल्मिसिद्धि विति । तथ सदगाव
ह्लि । स्वारसं सदगावल्लिग ह्लनं नेम ४ वाल्मिविंकाल्थेग द्धूल्लस्वलावातु ॥ ॥व्छुद्दीय स्वादि ॥
केत्रियानि वद्धनादिनी । यद्ध यत्र सदगव्कल । विलियलेत विल्हयींगनानि । तथान ल्थोजुय ः

सि भाव गथ्यागंस प्रकाशस । आत्मस्वभाव आत्मस्वभाव विशुद्धमतियानि वथ्या नक्षाबिनछ
श्व नसाद्धल सहजानन्दवकाक्रसनवद्धनमया सहजानन्द ॥ कोथित ॥ रूडपूर्ण क्रगुनूयाव । गं सह
जानन्द हृदीवाडुगुनुपार्द गुनूववर्ण पूर्णविद्धयय ॥ ॥ सकायउसूरवनाजयादि
॥ यथ्यभगवन सहजानन्दस्य निगद नसमय डकिंयुस्माव । सर्वज्ञ भगवान् वुद्ध ॥
ववनद विद्यास्तुव वाग्मवद्धायानीया रुवदियथर्थ जूयगन लक्षलक्षणत्वान् । सज्ञय
ज्ञ यया भक्ष रुवडु ॥ किंविशिष्ट ॥ सूरवनाज ॥ सूर्वसर्वसंवधलक्षणं गवनाजन ः ति सूरवनाज ॥
पूनः ॥ किं विशिष्ट ॥ नववा ॥ वयनूय ॥ वाथस्तूत ॥ वानसनद्धित ॥ यनसविनसकानथ सद्धयानीः

गत्वात् दंदा त्वान कात्व सकात्यद्वया गीगत्वात् । यूनः ४ किं विपि ५४ ड दिवा ४ स मङ्गू ॥ कस्मिन
उत्पत्तिकार्थं सधा सर्वेदा कावसमुत्पाद स्थिति रक्षदाबनादिनखादाकागदर्सी वृखाजगत्रीने
नस्त्वेऽन्वयत्वात् ॥ प्रनाद्यस्याति ॥ जन्याद्यायन विषयविनागनया वृत्तत्वे नास्ति ।
किन्तु येवात्व्यस्यार्थनायार्ग समुदय ति यन ४ ५ दंजगत्र्यं त्रिभाउवं गुडं स्वरावगु २३
द्वमस्ति । निनात्मवाद्यायाभावात् । तस्मात्वाजलागविय । गमनसासमावायकर्वे
दवानुसाहयागन । जगदिदं वादावनु कादाविदंपि । माकावीहिं माकूनु । अयर्थोर्थ ४ । त्वंवेवा
गोर्थवासा शुद्धजगत् ॥ माकावी माकूनु अन्याद्यायन प्रत्न्यात्मात्मका मतुचर्याथांति यवे ।

नवुद्धत्वं नास्तियत ॥ तस्मात्स्वरूपावस्थ्यं जगत्त्रयं त्रिभवकं ॥ तिवज्ञा विशुद्धमास्ति । विद्याव्रतं
गमनं ॥ ॥ इदमित्यादि ॥ इदं विद्याव्रतं प्रज्ञापारमितास्वरूपिण्या विद्यायाव्रतं निःसमं सर्व
वुद्धानां वाच्छाक्षात्मिका सर्वतथागता नां मनपातव मनिवचनी यज्ञानं गंधामूलत्वाक्षर
मिवाक्षमित्यजानि तस्यगन्धीक्षाइत मासिद्धिसहजात्मिका । वाक्यजातिद्धादि लक्षणा
नु सवमातिव इदं विद्याव्रतं त्वयाश ये धनसीयं सर्वथा सर्ववुद्धानां कानया लोहितं
ना । त्रिकान्हिता मित्यर्थ ॥ किं सुखं तदागीतिकात ॥ गत्रह्निगताक् । अथवा । कामवसुखं त्वा धनं
यस्य । सवनौवजं गगह्निगलानु । सह मनित्यर्थे ॥ कथमपि निश्चयं ॥ किं विशिष्टं विद्याव्रतं

वज्रयासि हृदं । वज्रयासि भगवान् । भनद्द्वहवाद ॥ अथ वज्रसत्त्वाक हृन मलनलक्ष्मसं । यालोवा:
ययस्य । सवज्रयासि सरुगानद्ध ॥ भनद्दखारथा ॥ ॥ अथ रुख्यादि ॥ अथा ईद्ध वज्राचार्येह्वी
मनमख्याकानलभन । ख्याकाचमिति । कथं हृगा ईद्ध वज्रसत्त्व ॥ वज्रसत्त्वाधिपतिं यादि की:
ह्वनी ॥ गसीमत्रवासत्त्वमूर्त्ताक्षायस्य: वज्रसत्त्व ॥ अथवा । वज्रसत्त्वमूर्त्त हृनक्षा नला: २४
नु वज्रसत्त्वछव ॥ पुनः । किं विगिहार हृंग थ्व गग थग थगा हृन दर्शनत्वाग् । गथगन ॥
अथवा । गथगगाकि निर्यं वज्राचार्ये नूर्थी नाहं धर्म दंगयामि तिगथगग ॥ किंछ्रं खारव हृयें
ति । नाहृख्यारवाजसमद्वृयति । नवका थ्रग । तियवू । अमृतबाख ॥ ॥ अकालगह्यादि ॥ हृंसिख्य-

गधिन ३ शिख २

सर्व्वविधं सर्व्ववावलं आकाशलक्षणं सर्व्वं । आकाशेन सर्व्वद्धर्म्मनद्धिकलक्षणं सर्व्वधर्म्मा शू
न्यता स्वरूपस लक्षणं । शून्यता येषेवाय वं स्तुतियत ॥ तत्र आकाशलक्षणं स्वाकाशवद्वीं
हेवों अलक्षणं लक्षलक्षणविनि ॥
सावक्षादि ति ॥ तस्याकाशस्य नाम समन्तात्सम
थ शून्यतालाभवश्चाशून्यत्वत्र । त्रवस
विश्रसमनाहत्वा अवकाशदानीति ॥ सर्व्वेषां मिश्रा
यतु ख्यक्रमडानामत्या ॥ प्रेक्षयता
यवृहवाधिमहा ॥ समना तुल्यता हत्वा अवका
शदानि ॥ कस्मादाकाश समता यागत् । आकाशस्य समता साहश्यं तथा यात्मा मित्यर्ती तस्मा
त् ॥ ॥ सहकेत्यादि ॥ दसद्विकप्य विकल्पत्वाद सात्रि वाधिविकल्पत्वाद सात्रिहं धर्म्मवज्रं